Яўген МАРТЫНОВІЧ

ГАНУЛЯ

Яўген Мартыновіч нарадзіўся 3 красавіка 1985 года ў Мінску. Скончыў БДПУ імя Максіма Танка і цяпер працуе ў школе настаўнікам па гітары. Галоўнае для яго — не зайздросціць чужому поспеху, умець слухаць людзей, бачыць прыгожае ў штодзённай мітусні.

Прысвячаецца жонцы і дачцэ

Дыханне

Слухаю тваё дыханне па начах. Турбуюся з-за кожнага ўсхліпу і непачутага ўздыху. Але праз хвіліну ты глыбока і чутна ўздыхаеш, як быццам бы нечым занепакоена! А потым смешна дрыгаеш ножкай. Сэрца зноў пачынае біцца роўна, і я супакойваюся. Як жа гэта цудоўна! Цяпер для шчасця мне трэба толькі адно — чуць тваё дыханне.

Першы месяц

Прайшоў месяц пасля твайго нараджэння, а я ўжо і не памятаю тое бесклапотнае жыццё, што было да цябе. Разумееш тады, як часам дарэмна марнаваўся час! Цяпер яго не застаецца. На аніякія дурныя думкі, непатрэбныя рэфлексіі… Поўная «няволя». Але гэтая «няволя» і ёсць тое самае ГАЛОЎНАЕ, дзеля чаго я жыву. Дзеля цябе і тваёй прыгажуні-матулі.

Анёл-ахоўнік

Кожнаму чалавеку пры нараджэнні даецца Анёл-ахоўнік — маці. Але здараецца, што некуды гэты Анёл знікае (не вытрымлівае такой адказнасці). Мне пашчасціла сустрэць трох Анёлаў-ахоўнікаў у жыцці: маці, жонку і дачку. І толькі б не пакрыўдзіць іх словам ці ўчынкам. Толькі б не пакрыўдзіць сваіх Анёлаў!

Адлюстраванне

Шчасце, калі я бачу твае вочы і адлюстроўваюся ў іх. Шчасце, калі я бачу твае шчочкі-яблычкі, нібыта створаныя для пацалункаў. Шчасце, калі мы з тваёй матуляй кожны дзень знаходзім сябе ў табе.

Бацькі

Мы ёсць адно ў аднаго. І гэта ўжо нямала. Як жа прыемна быць бацькамі анёлка!

Пытанне

Маці пытаецца ў жонкі:

— Дык на каго ж больш падобна Ганула?

— Яна пакуль яшчэ прыглядаецца да нас. Вырашае…

Ласкавыя мянушкі

Ганула, Ганначка, Дачушачка, Анёлачак, Вожык наш, Буба, Жэўжык… Няма такіх слоў, каб напоўніцу выказаць нашу пяшчоту да цябе. Таму мы будзем дыхаць табою… Так ціхенька, каб не прачнулася...

Чысціня

Прыйшла думка: а чаму менавіта дачка павінна быць падобна да нас? Чаму не мы да яе — нашай чыстай крынічкі.

Разуменне

Ты ўжо падоўгу глядзіш нам у вочы. І маё сэрца ахутвае цеплыня і спакой. Ты ўжо тры месяцы дыхаеш паветрам. Мы бачым, як ты хочаш нешта сказаць нам і плачаш, калі мы цябе не разумеем. Прабач нам. Мы толькі вучымся.

Найлепшы настаўнік

Ты шмат чаго нам даруеш. І мы вельмі ўдзячныя табе за гэта. Наша дачушка. Наш найлепшы настаўнік.

Любімыя рэчы

Што табе падабаецца:

Лямпы, ліхтары на вуліцы, карціна з лесам і возерам, магніты з выявамі гарадоў на лядоўні, кніжка з коцікам, фотакарткі, дрэвы, галубы, песенька пра «Зайчыка»… І мы разам з табою радуемся гэтым звыклым рэчам.

Уменні

Чаму ты ўжо навучылася ў свае чатыры месяцы? Усміхацца, пераварочвацца, «гуліць», засяроджана ўглядацца ў рэчы, трымаць упэўнена галаву, хапаць рукамі (і нагамі) свае любімыя кольцы і цацкі. Так шмат усяго! А чаму навучыўся я за гэтыя месяцы? На жаль, не магу пахваліцца тымі ж поспехамі. Таму — проста радуюся, гледзячы на цябе.

Калумб

Мы не перастаем здзіўляцца тваім адкрыццям, нават самым маленькім. Хаця, для нас (і для цябе) яны зусім не маленькія, наш любімы Калумб.

Чым яшчэ здзівіць?

Здараецца, надыходзяць такія моманты, калі я трошачкі пужаюся: чым жа яшчэ цябе можна здзівіць? Але яны праходзяць, калі я прыходжу з працы і бачу тваю ўсмешку. І мне не трэба большага для шчасця. Я дома.

Самая галоўная справа

Колькі ж хочацца прачытаць кніг! Яны глядзяць на мяне з паліцак і чакаюць свайго часу. Я слышу іх шэпт:

«Вазьмі мяне першай!..» — «Не-не-не, мяне першай!», «А ну, у чаргу! Ён мяне ўжо як тры месяцы таму абяцаў прачытаць!»

Прабачце мне! Я абавязкова вас прачытаю. Але пакуль ёсць СПРАВА больш неадкладная. І гэтая СПРАВА зараз соладка пасапвае на ложку...

Вершы

Ты плачаш. І нашыя сэрцы не знаходзяць сабе месца. Каб супакоіць цябе, мы з маці чытаем вершы. У цябе нават склаўся «топ» любімых аўтараў: Барто, Вітка, Чукоўскі, Пазнякоў, Агняцвет, Маршак і шмат іншых… Ніколі ў жыцці я не ведаў на памяць столькі вершаў.

25 ліпеня

Ты з’явілася на свет цёплым ліпеньскім вечарам (а 19.15). Цяпер кожны месяц дваццаць пятага мы святкуем тваё нараджэнне ў цёплай сямейнай атмасферы і дорым маленечкія падарункі. Разумеем, што кожны пражыты месяц — такі вялікі крок у тваім жыцці! Таму і святкуем, як сапраўдныя дні нараджэння.

Летуценні

«Варожым» з жонкай, кім жа ты будзеш, калі станеш вялікай. Доктарам, настаўніцай, інжынерам ці музыкам… А ты глядзіш сваімі вялікімі вачыма, цягнеш свае ручкі да нас. І мы смяёмся са сваіх летуценняў. Ты ўжо ёсць. І гэтага дастаткова.

Снег

Бачым з жонкай, як маленькія дзеці збіраюць снег. Дапамагаюць дарослым. Напэўна, думаюць: «Якая цудоўная гульня: нехта раскідвае снег, а дарослыя вымаюць свае шуфлікі і прыбіраюць яго! А потым ідуць дадому піць салодкую какаву». І весела расчышчаюць сваю дзіцячую пляцоўку, пакуль нехта вялікі зноў не раскідае гэтую халодную пухнатую вату.

Бацькі

Чым больш мы знаходзімся побач з табою, тым больш разумеем сваіх бацькоў: іх турботы аб хлебе надзённым, адказнасць за кожны ўчынак, за фізічнае і духоўнае здароўе. Яны ва ўсіх адносінах сталі бліжэй да нас, твае дзядулі і бабулі.

Цярпенне

Бываюць моманты, калі здаецца, што яшчэ кропля, і не вытрымаеш напружання, сарвешся. І зрываешся! І тады вылазяць усе «пачвары», якія так доўга сядзелі ўнутры: ты крычыш, нервуешся, кажаш непрыемныя словы. Але потым становіцца так брыдка ад усяго гэтага. Застаецца толькі прасіць прабачэння. І табе прабачаюць…

«Не хвалюйцеся»

Напэўна, ідэальных бацькоў не існуе. Недалюбіш — блага, пералюбіш — таксама можна ўсё сапсаваць. Пытаеш у сваіх бацькоў, як правільна выхоўваць дзіця? Але яны таксама нічога не могуць адказаць. Бабуля прыслухоўваецца да нашай размовы і гаворыць: «Не хвалюйцеся! Усё будзе добра. Сэрца падкажа, як трэба. Галоўнае — не хвалюйцеся».

«Цацкі»

Хочам купіць табе ў краме цацку. Глядзім, а вакол такі выбар! Усё мігціць, пішчыць, некаторыя цацкі нават задаюць пытанні… Ажно галава разбалелася ад усяго гэтага «багацця». Выбраць немагчыма... На лецішчы ніякіх пытанняў — з чым табе пагуляць — не ўзнікае. Лепшыя «цацкі» і прыдумаць немагчыма: кабачок, кветкі, кот (паспрабуй дагані!), вожык… Нават і параўноўваць не хочацца!

Кнігі

Ты дакладна любіш кнігі! Сваіх табе ўжо не хапае. Бярэш мае. Пераварочваеш, пэцкаеш слінай ці якім-небудзь пюрэ старонкі і, задаволеная, паўзеш да маці. Як можна злавацца?

Дзяцінства

Бывае, ахопіць непакой: а ці так мы ўсё робім? Можа, трэба больш зарабляць і ўладкавацца яшчэ на адну працу? А ці хопіць часу «выбудаваць» сябе, бо яшчэ так шмат «паверхаў» недабудавана?! Ты глядзіш на мяне сваімі чыстымі вачыма, як быццам гаворыш: «Эх, дарослыя, як вы ўсё ўмееце ўскладняць. У цябе ж ёсць я, хадзем разам поўзаць!» І я з усмешкай спускаюся да цябе ў дзяцінства.

Шчасце

Думаю: якое вялікае шчасце — проста выспацца! Калі ў дачкі ўсё добра і яна не крычыць пасярод ночы (праз кожныя сорак-пяцьдзясят хвілін); як цудоўна, калі ідзеш на працу, а жонцы становіцца лягчэй, чым табе і можна пра нешта памарыць (і каб гэтыя мары ўвасобіліся ў жыцці). Бывае, хочацца ператварыцца ў дыванок і паляжаць месяц-другі, каб цябе ніхто не чапаў... Але разумееш недарэчнасць такой «мары» і крочыш на працу...

* * *

Пасля Ганулінай (і нашай) бяссоннай ночы:

«Што паспеў, тое і паспаў».

Та-та

Перад працай падыйшла да мяне дачка, абняла за нагу і ціхенька прамовіла «тата»... Я тата! Я ТАТА! Я ТА-ТА!!! Бываюць моманты, калі так востра адчуваеш сваё бацькоўства! І гэта самыя цудоўныя моманты ў жыцці!

Дзед Мароз усё бачыць!

Стаў сведкам такой размовы...

Маці, каб неяк прымусіць свайго гарэзлівага дзіцёнка слухацца, ушчувае яго:

— Дзед Мароз усё бачыць! Мне здаецца, што ты нічога ад яго не атрымаеш!

І (о ЦУД!!!) непаслухмянае дзіця адразу ж ператвараецца ў анёлка!

І я не здолеў стрымаць усмешкі ад гэтага маленькага спектакля...

Кнігі з маленства

У Ганулі ўжо склалася свая маленькая бібліятэчка! Напэўна, у ёй ужо больш за сто кніг!!! А яны ўсё аднекуль бяруцца і бяруцца. З лецішча прыязджаюць кнігі майго маленства, з вёскі — бацькоўскага. Усім дзіцячым кнігам мы знаходзім пачэснае месца ў хаце. Прыходзіцца маім «дарослым кнігам» саступаць ім месца. Але я раблю гэта з лёгкім сэрцам.

Шчаслівы

Спрабую ўзгадаць: якім я быў у дзяцінстве? Пытаюся ў бацькоў, дзядулі, цёткі, прыглядаюся да фотаздымкаў. Але агульны партрэт майго маленства неяк не складваецца. Мне здаецца, што я быў шчаслівым да гадоў шасці (пакуль не пайшоў у школу)... А, можа, і не... Але адно я ведаю дакладна: цяпер я настолькі шчаслівы, як ніколі яшчэ не быў у сваім жыцці.